

KAAVASELOSTUS valmisteluvaihe / luonnos 13.10.2020

Sisällys

1	PERUS- JA TUNNISTETIEDOT	1
1.1	Kaavan nimi.....	1
1.2	Alueen sijainti ja rajausta.....	1
2	SUUNNITTELUTILANNE.....	2
2.1	Maakuntakaava	2
2.2	Yleiskaava.....	4
2.3	Asemakaava	6
2.4	Pohjakartta	7
2.5	Rakennusjärjestys	7
3	MAANKÄYTÖN NYKYRAKENNE	7
3.1	Kokonaisrakenne.....	7
3.2	Palvelut	8
3.3	Asuinalueet	8
3.4	Virkistysalueet	8
3.5	Liikenneverkosto.....	9
3.6	Yhdyskuntatekninen huolto	11
3.7	Erityisalueet ja erityiskohteet.....	11
3.8	Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt.....	11
3.9	Maanomistus	11
4	SELVITYKSET, SUUNNITELMAT	11
4.1	Rakennuskulttuuri ja kulttuuriympäristö.....	12
4.2	Luonnonympäristö	13
5	TAVOITTEET	16
5.1	Yleistä	16
5.2	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	16
5.3	Maakuntatason tavoitteet	16
5.4	Paikallistason tavoitteita	17
6	ASEMAKAAVA JA SEN PERUSTELUT	17
6.1	Yleisperustelut	17
6.2	Aluevaraukset	18
6.3	Liikenneverkosto.....	18
6.4	Kulttuuriarvot.....	18
6.5	Yleismääräykset.....	18
7	ASEMAKAAVAN VAIKUTUKSET	19
7.1	Yleistä	19
7.2	Maankäytölliset vaikutukset	19
7.2.1	Yhdyskuntarakenne ja -talous.....	19
7.2.2	Palvelut	19
7.2.3	Yhdyskuntatekniset verkostot / liikenneyhteydet.....	19
7.2.4	Virkistysalueet ja viheryhteydet.....	19
7.2.5	Rakentaminen	20
7.3	Vaikutukset kulttuuriympäristöön.....	20
7.4	Vaikutukset luontoarvoihin.....	20
7.5	Sosiaaliset vaikutukset.....	20

8	SUUNNITTELUMENETTELY	20
8.1	Osalliset	20
8.2	Osallistumisen ja vuorovaikutuksen järjestäminen	21
8.3	Suunnitteluvaiheet.....	21

Liitteet

- Asemakaavamuutosluonnos 1:2 000

Erilliset liitteet

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

1 Perus- ja tunnistetiedot

1.1 Kaavan nimi

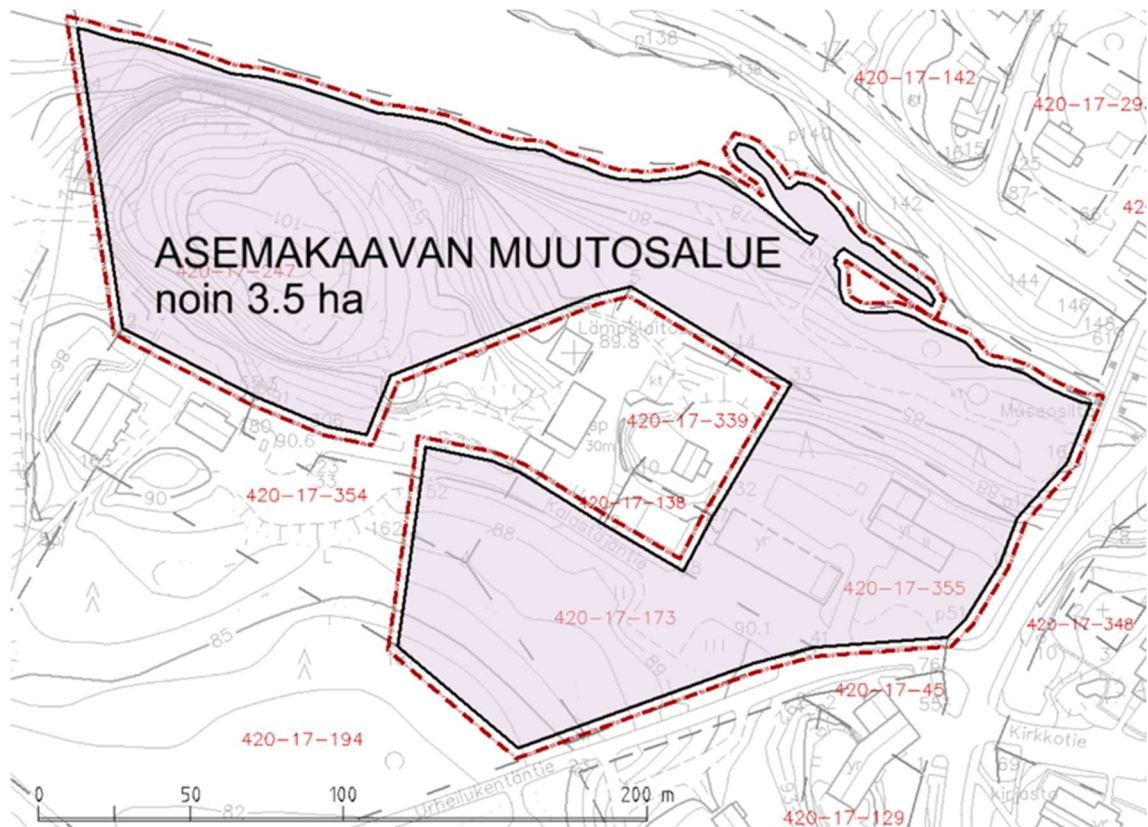
Enonhovin asemakaavamuutos

1.2 Alueen sijainti ja raja

Enonkosken kirkonkylä sijaitsee Etelä-Savon maakunnassa noin 30 km Savonlinnan pohjoispuolella. Enonhovin asemakaavamuutosalue sijaitsee ja Enonkoskentien itäpuolella, Sahalammen rannalla.

KUVA 1: Enonhovin asemakaavamuutosalueen sijainti

KUVA 2: Asemakaavan muutosalueen raja

2 Suunnittelutilanne

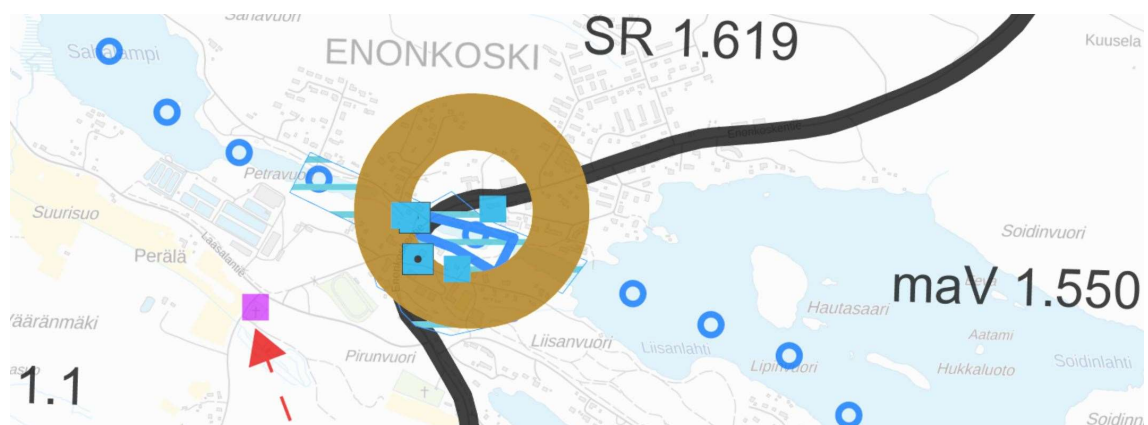
2.1 Maakuntakaava

Enonkoski sisältyy Etelä-Savon maakuntakaavaan, jonka Ympäristöministeriö on vahvistanut 4.10.2010.

Etelä-Savon maakuntavaltuusto hyväksyi Etelä-Savon 1. vaihemaakuntakaavan 9. kesäkuuta 2014 ja ympäristöministeriö vahvisti kaavan 3.2.2016.

Etelä-Savon 2. vaihemaakuntakaavan maakuntavaltuusto hyväksyi kaavan kokouksessaan 12.12.2016. Käsiteltävinä teemoina mm. luonnonvarat, vähittäiskaupan suuryksiköt, arvokkaat maisemat ja kulttuuriympäristöt sekä joukko muita voimassa olevan kaavan päivityksiä eri maankäyttöteemoissa.

Seuraavilla sivuilla on ote em. Etelä-Savon maakuntakaavayhdistelmästä ja siihen sisältyvät merkinnät Enonhovin ja sen lähialueen osalta.

KUVA 3: Ote Etelä-Savon maakuntakaavayhdistelmästä suunnittelualueen kohdalta

Maakuntayhdistelmäkaavassa on osoitettu seuraavat merkinnät Enonhovin kaava-alueella ja sen läheisyydessä:

a 1.1

ENONKOSKEN PAIKALLISKESKUKSEN ALUE (KOHDEMERKINTÄ)

Kaavamerkinnän osalta todetaan mm. seuraavaa: Alueen maankäyttö ja rakentaminen edellyttävät (maakuntakaavaa) yksityiskohtaisempaa suunnittelua ja vaikutusten arviointia.

maV 1.552

KULTTUURIYMPÄRISTÖN JA/TAI MAISEMAN VAALIMISEN KANNALTA VALTAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄ ALUE

Museosilta, V, rky09

SR 1.619 kivilta, Enonkoski, V, rky, tiemuseokohde (kaava-alueen välittömässä läheisyydessä)

Enonkosken sahan jäänteet, V, rky09

Suunnittelumääräys

Alueen käytön suunnittelussa on otettava huomioon alueen historiallisesti tai ympäristön kannalta arvokkaat rakennukset, rakennusryhmät, puistot tai maisema-alueet taikka muut niihin verrattavat erityisarvot.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on osoitettava määräykset maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön osatekijöiden, kokonaisuuden ja ominaislaadun säilyttämiseksi.

ma 1.550

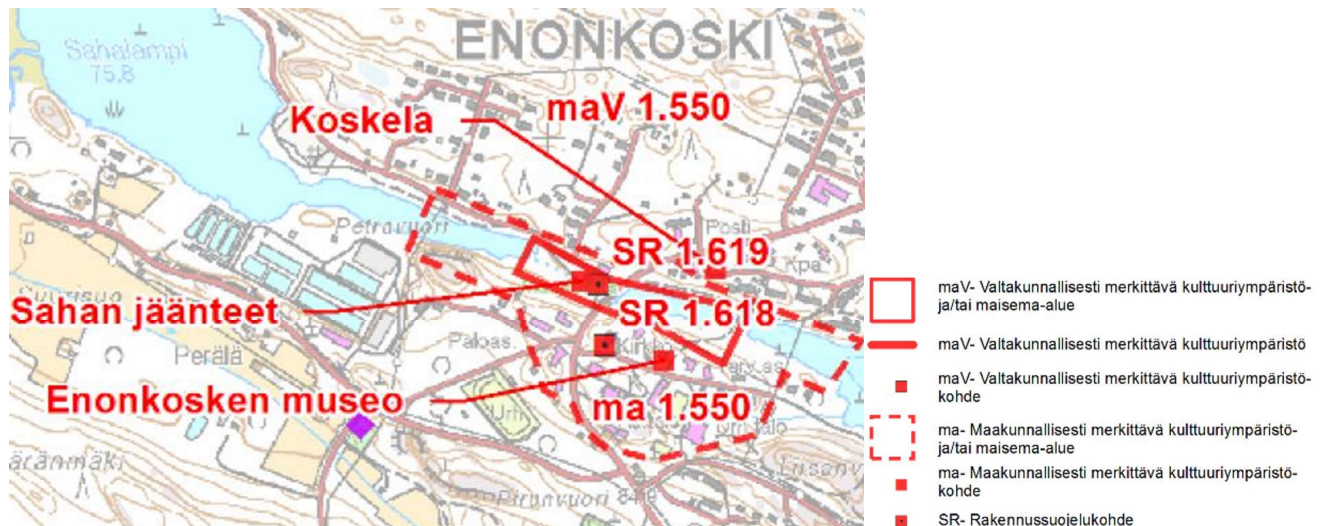
KULTTUURIYMPÄRISTÖN JA/TAI MAISEMAN VAALIMISEN KANNALTA MAAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄ ALUE

Enonkosken kirkonkylän alue, M, rky ALUE

Suunnittelumääräys

Alueen käytön suunnittelussa on otettava huomioon alueen historiallisesti tai ympäristön kannalta arvokkaat rakennukset, rakennusryhmät, puistot tai maisema-alueet taikka muut niihin verrattavat erityisarvot.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on osoitettava määräykset maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön osatekijöiden, kokonaisuuden ja ominaislaadun säilyttämiseksi.

KUVA 4: Ote Etelä-Savon maakuntakaavan kulttuuriperintökartasta

mlr 66

MELONTAREITTI, ohjeellinen, Ulpukkareitti

st 1.150

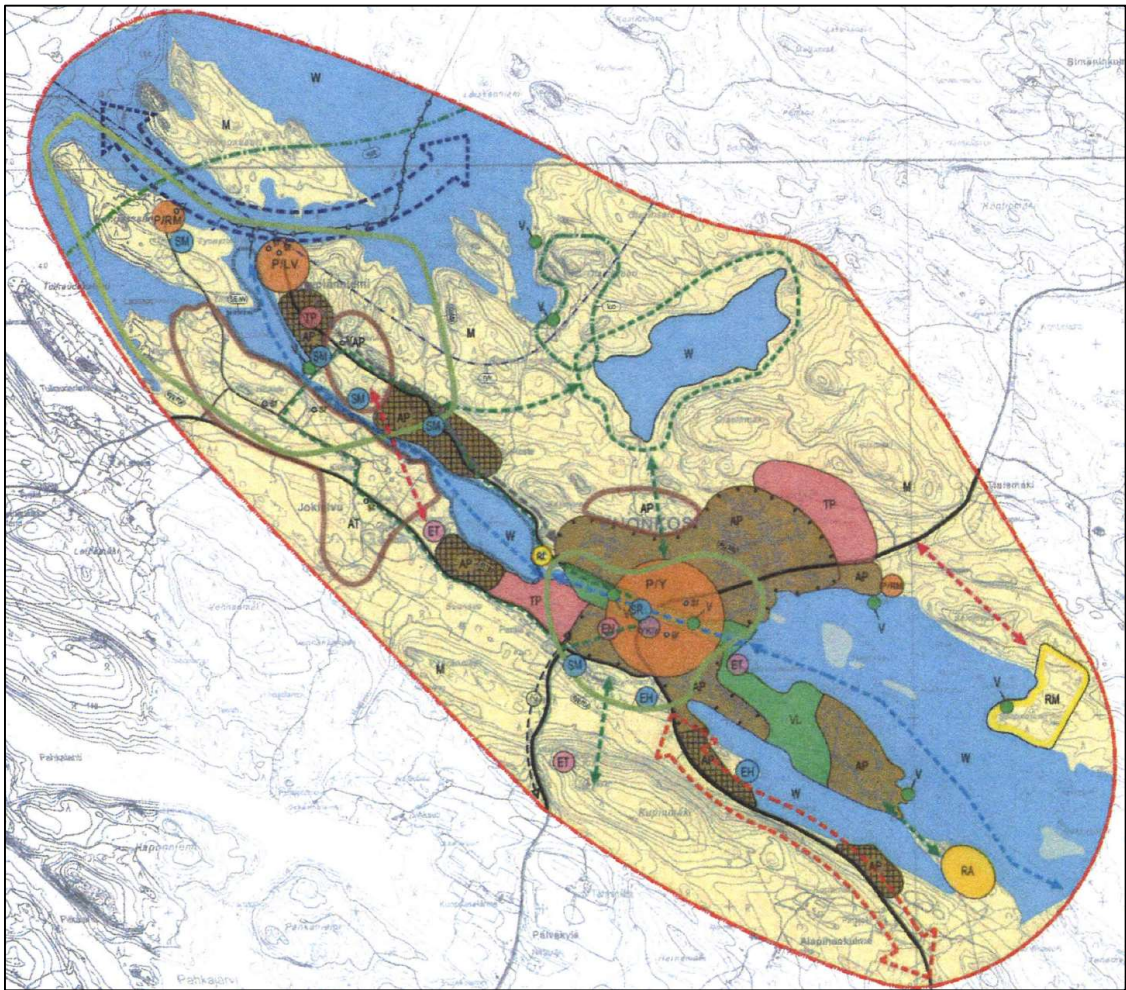
Savonlinna-Enonkoski-Sappu, tie 471 (rajautuu kaava-alueeseen)

Etelä-Savon Saimaan maakunta -strategiassa yleisiä, maankäyttöäkin ohjaavia, tavoitteita ovat mm.

- Saimaan maakunta on asumisen ja matkailun vetovoimainen kohde
- Maakunnan erikokoiset ja -tyyppiset taajamat erikoistuvat omien vahvuuksien pohjalta niin elinkeinojen, asumisen kuin vapaa-ajanasutuksenkin näkökulmasta
- Vuonna 2030 Etelä-Savo on kansainvälisesti tunnettu järvi-, kulttuuri-, ruoka ja luontomatkailu-alue

2.2 Yleiskaava

Enonkosken Enonhovin -alueella on voimassa kunnanvaltuuston vuonna 2013 hyväksymä strateginen yleiskaava.

KUVA 5: Enonkosken kirkonkylän strateginen yleiskaava

Yleiskaavassa on esitetty mm. seuraavia Enonhovin aluetta koskevia ja sitä sivuavia maankäytön kehittämiseen liittyviä merkintöjä:

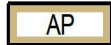
Rakennetun kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta arvokas alue.

Merkinnällä osoitetaan Hyypiänniemen ja Kangassaaren vanha teollisuusalue ja osa Jokisivun kylää sekä taajaman keskusta.

Taajaman keskusta
- Kirkko
- Museo (ent. Viljamakasiini)
- Kivisiitä
- Koskela
- Enonkosken sahan jäänteet

Suunnittelumääräys

- Alueen käytön suunnittelussa on otettava huomioon alueen historiallisesti tai ympäristön kannalta arvokkaat rakennukset, rakennusryhmät, puistot tai maisema-alueet taikka muut niihin verrattavat erityisarvot.
- Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on osoitettava määräykset maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön osatekijöiden, kokonaisuuden ja ominaislaadun säilyttämiseksi.
- Edellä mainittujen arvokkaiden kohteiden ja rakennusten purkaminen tai oleellinen muuttaminen on luvanvaraista (MRL 127.1 §), museoviranomaiselle on varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen lupamenettelyn yhteydessä.

Uusi pientalovaltainen asuuntoalue.
Merkinnällä osoitetaan asemakaavoitettavaksi tarkoitetut uudet alueet taajaman reunoilla ja Hyypiänniemen alueella.

Suunnittelumääräys

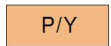
- Alueen maankäyttöä ohjataan asemakaavalla.
- Alueelle saa osoittaa pientaloja, niihin liittyviä varastoja ja ulkorakennuksia sekä tiloja työpaikkatoiminnoille, joista ei aiheudu häiriötä tai vaaraa asuinympäristölle.
- Asemakaavoituksen yhteydessä tulee määritellä arvokkaat ja säilytettävät alueen osat, sisäiset katuja- ja julkiset ja yksityiset puisto- ja piha-alueet.
- Alueet tulee toteuttamisen yhteydessä liittää keskitetyn kunnallistekniikan toiminta-alueeseen.
- Ennen yksityiskohtaisemman kaavan laatimista alue on maankäyttö- ja rakennuslain 16 §:n tarkoittama suunnittelutarve-alue.

Asemakaavojen ajantasaistamistarvealue.
Merkinnällä osoitetaan nykyisen taajaman asemakaavoitetut alueet lukuun ottamatta Pirttiniemen, Soidinniemen ja Leirimajan asemakaava-alueita.

Suunnittelumääräys

- Alueella voimassa olevia asemakaavoja tulee tarkistaa erityisesti täydennysrakentamisen, käyttötarkoitusten muutosten, kulttuuriympäristön ja rakennussuojelun huomioimisen, julkisten alueiden sekä kiinteistöjaotuksen osalta.
- Ajantasaistamisessa tulee huomioida alueen yleiskaavassa osoitettu pääkäyttötarkoitus asuinalueena (AP) palveluiden ja hallinnon alueena (P/Y), virkistysalueena (VL) ja sijainti osana kulttuurihistorian tai maiseman vaalimisen kannalta arvokasta aluetta (KuMa).

Palveluiden ja hallinnon alue.
Merkinnällä osoitetaan nykyinen hallinnollinen keskusta-alue ja Enonkoskientien varren palvelualueet.

Suunnittelumääräys

- Alueen maankäyttöä ohjataan asemakaavalla.
- Alueelle saa osoittaa hallinto-, toimisto-, palvelu- ja myymälätiloja sekä pienkerrostaloasumista ja palveluasumista.
- Uusien toimintojen sijoittelussa on erityisesti huomioitava rakennussuojelun tarpeet, olemassa olevan kulttuurihistoriallisesti arvokkaan ympäristön ja rantapuistojen luonteen säilyminen sekä hyvät virkistysyhteydet.

Seututie.
Merkinnällä osoitetaan olemassa olevat valtion ylläpitämät Enonkoskentie 471.

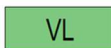
Yhdystie.
Merkinnällä osoitetaan olemassa olevat valtion ylläpitämät yhdystiet, Hyypiänniementie, Laasalantie ja Karvilantie.

Lämpövoimalan alue.
Merkinnällä osoitetaan taajaman olemassa oleva lämpövoimala.

Suunnittelumääräys

- Laitoksen toimintaedellytykset tulee ottaa huomioon tarkemmassa suunnittelussa.

Taajaman keskeinen virkistysalue.
Merkinnällä osoitetaan keskustan asemakaavan mukainen urheilu- ja virkistysalue Pirttiniemessä ja taajaman rantapuistot.

Suunnittelumääräys

- Aluetta tulee hoitaa monipuolisena ja viihtyisänä ulkoilu-, virkistys-, urheilu- ja luontoalueena sekä osana kulttuurihistoriallisesti merkittävää Enonkosken kirkonkylää.
- Rantapuistojen luonne kulttuurihistorialliset arvot tulee säilyttää.
- Alueelle saa rakentaa virkistys-, ja urheilukäyttöön tarkoitettuja rakennuksia ja rakennelmia.
- Alueen suunnittelussa tulee pyrkiä lisäämään esteettömyyttä.

Olemassa oleva tai kehitettävä virkistyskohde.
Merkinnällä osoitetaan uimarannat sekä laituri- ja levähdyspaikat tai sellaisina kehitettävät alueet.

Suunnittelumääräys

- Alueille saa rakentaa virkistyskäyttöön tarkoitettuja kevyitä rakennelmia kuten katoksia, laitureita, rakennuspaikkoja sekä pieniä varastoja.
- Rakentamistoimenpiteillä ei saa muuttaa ympäristön luonnontilaa merkittävästi.

Olemassa olevat ja kehitettävät viherhyteydet.
Merkinnällä osoitetaan olemassa olevat virkistysyhteudet Pirttiniemen urheilualueelta taajaman rantapuistoon ja edelleen Olavinlammen ulkoilureiteille sekä kehitettävä virkistysyhteys Sahalammen ympäri Hyypiänniemen, Jokisivun kylän ja taajaman välillä.

Suunnittelumääräys

- Viherhyteys on tarkoitettu pääasiassa kävelyreiteiksi ja ekologiseksi käytäväksi, mutta yhteyden suunnittelussa on huomioitava myös mahdollisuudet talviaikaiseen käyttöön ja pyöräilylle.
- Virkistysyhteys tulee hoitaa ympäristöltään mielenkiintoisina eri luontotyyppien ominaisuuksia hyödyntäen.
- Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on huolehdittava siitä, että merkinnällä osoitettu yhteys toteutuu tavalla, joka turvaa virkistys- ja ulkoilumahdollisuudet, alueen maisema-arvot sekä arvokaiden luontokohteiden säilymisen.
- Alueen lähiympäristöä suunniteltaessa on huolehdittava, ettei viherhyteyttä katkaista tai sen laatua heikennetä merkittävästi, eikä viherhyteyden toteuttamista vaikeuteta tarpeettomasti.

Vesireittien kehittämissyhteys.
Merkinnällä osoitetaan seudullinen melontareitti Ylä-Enonvedeltä Saimaalle.

Kehittämissuositus

- Melontareitin yhteys taajaman läpi tulee suunnitella toimivaksi ja turvalliseksi.

Rakennetun kulttuuriympäristön kannalta valtakunnallisesti arvokas ympäristö.
Merkinnällä osoitetaan Enonkosken vanha kivisilta, joka on RKY 2009 inventoinnin mukainen suojelukohde. Lisäksi ympäristössä sijaitsee vanha saha, Museo (ent. viljamakasiini) sekä Koskelan seurantalio.

Suunnittelumääräys

- Kohteen ja sen ympäristön suunnittelussa on otettava huomioon kulttuurihistoriallisesti arvokas kokonaisuus ja erityispiirteet.
- Toimenpiteistä kohteessa tai sen läheisyydessä on pyydetty lausunto museoviranomaiselta.

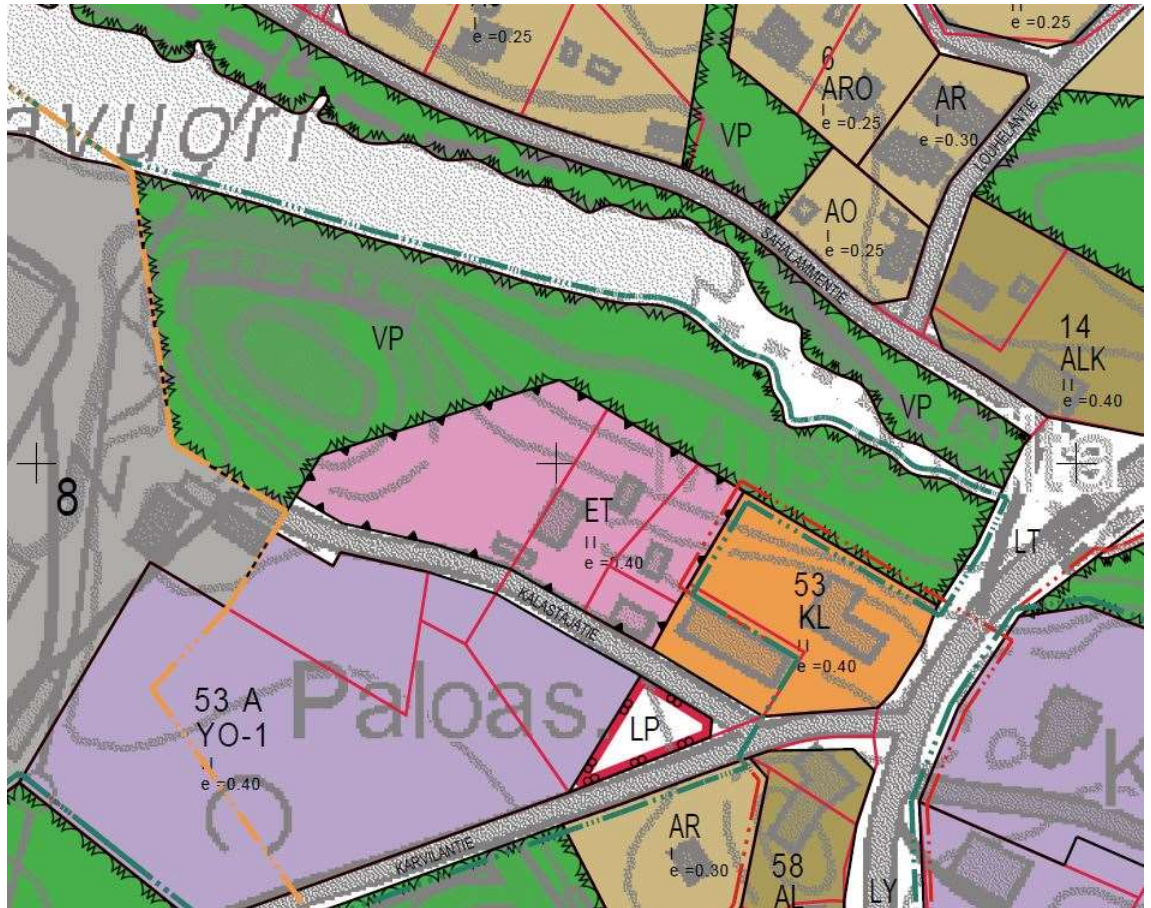
Enonkosken kunnan strategisen yleiskaavan muita yleisiä määräyksiä koskien Enonhovin kaava-alueita:

- Kaava-alueella on huomioitava elinympäristön hyvän laadun ja monipuolisen ja turvallisen toimintaympäristön kehittäminen, luonnon monimuotoisuus ja kulttuuriympäristön arvot sekä virkistysalueiden ja -yhteyksien riittävyys.
- Vesistöalueella ja rannoilla on erityisesti otettava huomioon rantamaisema, vapaan rannan riittävyys, tulvavaara, Saimaannorpan elinolosuhteet ja vesistöjen tilan parantaminen. Hulevesien laatuun tulee kiinnittää huomiota ja vesistöjen ulkoista kuormitusta tulee pyrkiä vähentämään.
- Huomattavien käyttötarkoitusten muutosten ja merkittävän uudisrakentamisen tulee P/Y, P-LV, TP, ja AP-alueilla perustua asemakaavaan, AT ja P/RM -alueilla yksityiskohtaisempaan oikeusvaikutteiseen yleiskaavaan tai ranta-asemakaavaan.
- Tarkemman kaavoituksen yhteydessä tai alueen maaperää merkittävästi muutettaessa on selvitettävä erityisesti vaikutukset muinaismuistoihin, rakennettuun kulttuuriympäristöön, maisemaan, luonnonympäristöön, suojelualueisiin ja Saimaan norpan elinolosuhteisiin, olemassa olevan rakenteen hyödyntämiseen ja kehittämiseen, elinympäristön laatuun sekä liikenteen ja teknisen huollon järjestämiseen.
- Liittyminen uusilta asuinalueilta yleiselle tielle tulee tapahtua kokoojakatujen kautta. Yksittäisiltä rakennuspaikoilta ei tule rakentaa uusia liittymiä yleisille teille.
- Uudisrakentaminen tulee P/Y, P-LV, TP, ja AP -alueilla liittää kunnalliseen vesi- ja viemäriverkostoon.
- P/Y-alueella julkiset- ja palvelurakennukset tulee liittää kaukolämpöverkkoon.
- Kaavassa esitettyjen rajausten tarkempi määrittely tapahtuu tarkemman kaavoituksen yhteydessä.

2.3 Asemakaava

Alueella on voimassa Enonkosken kirkonkylän asemakaava.

Voimassa oleva asemakaava muutetaan Enonhovin kaava-alueen osalta vastaamaan tämän hetken maankäytön muutostarpeita. Alueen käyttöoikeuksissa on tapahtunut muutoksia, jotka puoltavat muutoksia.

KUVA 6: Ote ajantasa-asetakaavasta 2011 suunnittelualan kohdalta.

2.4 Pohjakartta

Kirkonkylän alueelle on laadittu v. 2016 1:2000 mittakaavainen asemakaavan pohjakartta.

2.5 Rakennusjärjestys

Enonkosken kunnan rakennusjärjestys, 2017

3 Maankäytön nykyrakenne

3.1 Kokonaisrakenne

Enonkosken kirkonkylä on rakentunut pääasiassa Ylä-Enonveden rannalle sen luoteispäähän maantien 471 (Enonkoskentie) varsialueille.

Nyt asemakaavoitettava alue on osa kirkonkylän taajamaa.

Alueen pohjoisosa on tällä hetkellä pääosin puistoaluetta. Enonhovin, entisen Hovinmäen kartanon alue on liikerakennusten aluetta ja siellä sijaitsee ravintola- ja majoituspalveluja tarjoava yritys. Kalastajantien eteläpuolisella alueen osalla sijaitsee pysäköintialue ja osa alueesta on rakentamatonta paikoin puistomaistakin ranta-aluetta.

Kirkonkylän alue edustaa maakunnallisesti kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta merkittäviä alueita. Osa kaavamutosalueesta kuuluu tämän aluerajauksen piiriin.

3.2 Palvelut

Julkiset palvelut

Julkiset palvelut kuten kunnanvirasto, sosiaalitoimisto, terveysasema, kirjasto-, koulukeskus-, päiväkot-, kirkko-, seurakuntatalo, kirkkoherranvirasto, paloasema ja museo löytyvät Enonkosken kirkonkylältä.

Muita kirkonkylän julkisia palveluja ovat liikuntatalo, työpaja Koskipaja, kansalaisopisto, nuorisotila/käsi-työkeskus ja vanhainkoti / vanhusten palvelutalo. Kunta järjestää tapahtumia ja toimintaa kuntalaisille yhteistyössä alueen seurojen ja yhdistysten kanssa. Koloveden kansallispuiston opastuspiste löytyy kirkonkylältä.

Kaavamuutosalueen läheisyydessä (ET-aluevaraus) sijaitsee Ekopiste (Kalastajatie 3) ja kunnanvarasto (Kalastajatie 7), jossa on haitallisten jätteiden, SER- ja metallijätteiden vastaanottopaikka.

Yksityiset palvelut

Yksityisiä palveluita ja elinkeinoja suunnittelualueella edustaa ravintola- ja majoitustoimintaa tarjoava yritys.

Lähialueen palveluita ovat mm. apteekki, kaksi ruokakauppaa, pankki, majoitus-, ravintola-, kahvila- ja pitopalveluja, taksi, hautaus toimisto, parturi-kampaamo-, fysioterapia- ja kuntoutuspalveluita, korjaamo- ja huoltopalvelut, isännöinti-, kiinteistö-, hoitokoti- ja kotipalveluyrityksiä, rakentamis- ja rakennustarvikeyrityksiä, kuljetus-, maanrakennus- ja koneurakointipalveluita, metsätalouspalveluita, veneiden valmistusta ja korjausta, kalanviljelylaitos ym. Postin ja matkahuollon palveluita tarjoaa kukka- ja sekatavarapuoti.

Lähimmät muut yksityiset palvelut löytyvät Savonlinnasta, kuten mm. Alko, pankkiautomaatti, vaatetus- ja käsityöpalveluita, rauta- ja maatalouskauppa, ooppera ym.

Enonkosken alueella mm. Enonkosken urheiluseurat, Enonkosken Musiikkiyhdistys ry, Enonkosken harrastajanäyttelijät, Enonkosken VPK / Palokuntanuoret, 4H-yhdistys ja lukuisat muut yhdistykset tarjoavat osaltaan yhdistys- ja seuratoimintaan liittyviä aktiviteetteja.

3.3 Asuinalueet

Enonkosken taajamaluonteinen asutus sijoittuu kirkonkylän ja osin Hyypiänniemen alueille. Näiden lähialueet ovat pääsääntöisesti haja-asutusluonteisia maa- ja metsätalousalueita. Kaava-alueella lähimmät asuinalueet sijaitsevat pohjoisessa Hyypiänniementien pohjoispuolella ja kaakossa Urheilukentäntien eteläpuolella. Kaavamuutosalueella ei sijaitse kaavoitettuja asuinalueita.

3.4 Virkistysalueet

Enonkosken kunnan virkistysalueet ovat kirkonkylälle ja haja-asutusalueen kylille ominaisia. Enonkoskella on hyvät liikkumismahdollisuudet lähellä: liikuntasali, kuntorata, urheilukenttä, tenniskenttä, hiihtoladut, lähiliikuntapaikka luistelu/jääkiekkokaukaloineen, kuntosali, kirkonkylän viheralueet ja metsäretkille on lähellä hyvät metsäpaikat. Uimapaikkoja kirkonkylän alueella on vain yksi, kirkonkylässä Enonkosken uimalaitos Potaattiniemessä, Ylä-Enonveden rannalla. Kaava-alueen tuntumassa, sen eteläpuolella, sijaitsee Urheilukentäntien urheilukenttä, jossa on myös rantalentopallokenttä.

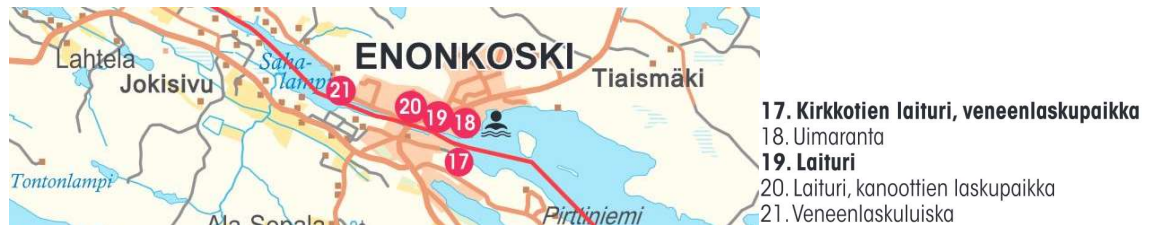
Liikuntatalon maastossa sekä eri puolilla Enonkosken kylää on kattavia hiihto-, retkeily- ja pyöräilyreitistöjä. Enonveden ja Ylä-Enonveden vesialueet vesireitteineen tarjoavat hyvin veneilyyn, melomiseen ja kalastukseen liittyviä virkistysmahdollisuuksia.

Kaava-alueen koillisosan tuntumassakin kiertävällä kirkonkylän alueen penkkienkillä on 18 penkkiä lyhyin etäisyyksin. Penkkien vierestä löytyy liikuntaohjeita mm. lihaskunto-, tasapaino- ja venyttelyharjoituksia. Lumien aikaan penkkienkillä 10 penkkiä torilta koskenreunaa pitkin terveyskeskukselle sekä kirjastolle ja kirkolle.

KUVA 7 ja 8: Penkkilenkin sijainti kaava-alueen kohdalla ja läheisyydessä. Vasen kuva, ote penkkilenkin kesäkartasta, kuvassa oikealla ote talvikartasta. (Enonkosken kunta).

Enonkosken kirkonkylän halki kulkeva Ulpukkareitti sivuaa kaavamuuutosaluetta sen pohjoispuolella. Ulpukkareitti on noin 37 kilometrin melontareitti välillä Savonlinna-Enonkoski. Kirkonkylän kaupat ja majoituspaikat ovat retkeilijöiden käytettävissä. Vesille pääsee kätevästi rantautumispaikoilta. Kaava-alueen läheisyydessä sijaitsee reitin veneenlaskuluiska ja laituri, kanoottien laskupaikka. Ulpukkareitti päättyy Hyypiänniemeeseen.

KUVA 9: Ulpukkareitin sijainti ja rantautumispaikat kaava-alueen kohdalla (Enonkosken kunta)

Ainutlaatuinen Koloveden kansallispuisto sijaitsee Enonkosken alueella (suunnittelualueelta pohjoiseen), joka tarjoaa miellyttävän ympäristön, vaikka melontaan tai souteluun luonnonrauhan keskellä. Linnansaa-ren kansallispuisto on myös lähellä. Koloveden kansallispuiston opastuskeskus sijaitsee kirkonkylässä.

Enonkosken alue tarjoaa myös pyöräilyreittejä. Kirkonkylästä luoteis-kaakkoissuunnassa sijaitsevat Varparannan-Haapalan -reitti 57 km ja Juvola-Karvila -reitti 36 km sekä koillis-kaakkoissuunnassa Hanhijärven reitti 30 km. Kaava-alueen koillisosan lähituntumassa sijaitsee Pyhät Polut -vaellusreitin lähtöpiste.

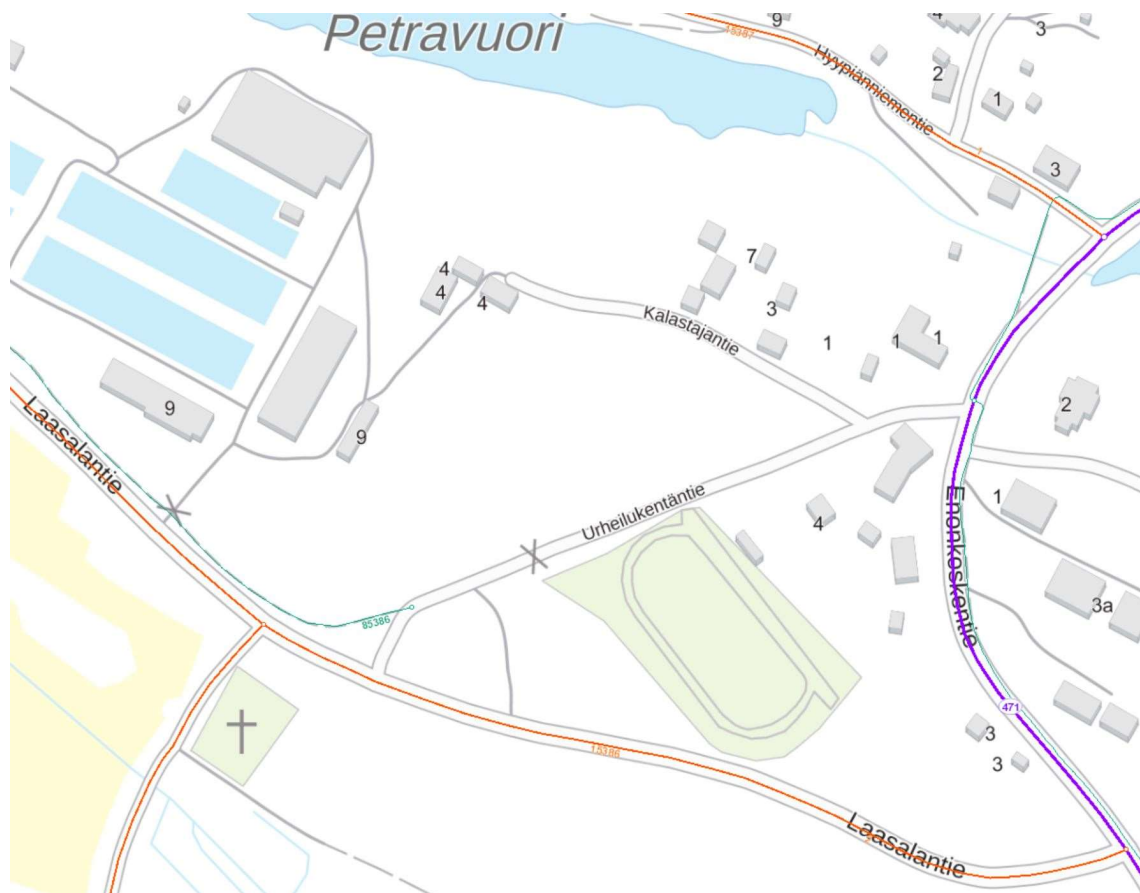
3.5 Liikenneverkosto

Tieverkosto

Seuraavassa listassa on esitetty kaava-alueen ja lähialueen tärkeimmät yleiset maantiet. Tiet on luokiteltu Liikenneviraston käyttämän toiminnallisen luokituksen mukaan. Tiehallinnon tienimen jäljessä on esitetty myös tien nimi kunnan osoitekartalla.

- Seututie 471 Savonlinna-Enonkoski-Sappu Enonkoskentie
- Yhdystie 15386 Laasala Laasalantie
- Yhdystie 15387 Hyypiänniemi Hyypiänniementie

Alueen ja lähialueen päätieverkoston muodostavat Enonkosken kirkonkylälle kaakosta saapuva ja kirkonkylän läpi koilliseen jatkuva seututie 471 Savonlinna-Enonkoski-Sappu (Enonkoskentie), johon kaava-alue rajautuu idässä. Kaava-alueen eteläpuolella lännestä saapuu yhdystie 15386 Laasala (Laasalantie), joka yhtyy seututiehen 471. Yhdystie 15387 (Hyypiänniementie) sijaitsee alueen pohjoispuolella. Lisäksi alueella on yksityistie- ja katuverkostoa. Urheilukentäntie, joka kääntyy Enonkoskentieltä lounaaseen, yhtyen Laasalantiehen, rajaa kaava-aluetta kaakossa. Urheilukentäntieltä kääntyy kaavamuutosalueeseen sisältyvä Kalastajantie luoteeseen.

KUVA 10: Ote tienumerokartasta Enonhovin kaava-alueen kohdalta (Väylävirasto 2020)

Kävely ja pyöräily

Alueen koillisosassa rannan läheisyydessä ja Enonkoskentien länsipuolella, kaava-alueen tuntumassa on kevyenliikenteenväylä- (väylä 70471), kävelytie- ja polkuverkostoa. Myös Kalastajantien loppupäästä on polkuyhteyksiä kaava-alueelta luoteis-lounaissauntaan. Urheilukentäntien lounaispäästä on jatkumona kevyenliikenteen väyläyhteys (väylä 85386) Laasalantien viertä länsi-luoteissauntaan. Enonkosken penkkiverkosto ulottuu alueen koilliskulmaan.

Vesireitit

Enonkoski on saaristokunta, joka sijaitsee Saimaan rannalla. Saimaaseen kuuluva Enonvesi eli Ala-Enonvesi on pääosin Enonkoskella sijaitseva, iso järvi Haukiveden ja Pyyveden välillä. Kirkonkylän kaakkoispuolella sijaitseva Ylä-Enonvesi laskee Enonveteen Enonkosken kautta. Enonveden pohjoisin osa on Koivuselkä-Ruokovesi, johon Kermajärven vedet laskevat. Enonkoskelta on vesireittiyhteys mm. Kuopioon, Varkauteen, Joensuuhun, Savonlinnaan, Mikkeliin, Lappeenrantaan sekä aina Suomenlahteen saakka. Saimaa on Vuoksen vesistön pääjärvi, jonka laskujoki Vuoksi virtaa Laatokkaan, josta Saimaan vedet laskevat edelleen Nevajokea pitkin Suomenlahteen. Kaava-alueelta on melontareittiyhteys Enonvedelle.

3.6 Yhdyskuntatekninen huolto

Vesihuolto

Kunnalla on oma vedenottamo Pahkajärvellä kirkonkylän länsipuolella. Vedenottamon antoisuus on noin 250 m³/vrk. Vesi pumpataan järvestä viereisen hiekkakankaan läpi ja johdetaan Kupinmäellä olevaan ylä-vesisäiliöön.

Enonkosken kunnan vesi- ja viemärilaitos laitos huolehtii toimialueensa jäteveden puhdistamisesta. Kunnalla on oma jätevedenpuhdistamo Sahalammen rannalla. Puhdistamo on rakennettu 1980-luvun lopussa. Jätevedenpuhdistamon asukasvastineluku on noin 2500. Lähes koko asemakaavoitettu alue on liitetty viemäriin. Taajama-alueen viemärointi on suurelta osin toteutettu viettoviemärinä. Taajamaan on rakennettu vain muutama pumppaamo. Vesijohto ja viemäriin kulkevat pääosin samassa käytävässä.

Enonkosken taajama kuuluu kunnan vesi- ja viemärihuollon piiriin.

Jätehuolto

Enonkosken kunta on Tilinpäätös 2019 -tietojen mukaan osaomistajana Savonlinnan Seudun Jätehuolto Oy:ssä, joka osaltaan vastaa jätelain vaatimien vastaanottopisteiden ja jätteenkäsittelyn hoidosta kunnan osalta. Jäteyhtiö vastaa muun muassa sekajätteen vastaanotosta ja käsittelystä. Kunta on jäsenenä Savonlinnan seudun jätehuollon yhteislautakunnassa, joka aloitti virallisesti toimintansa kesällä 2012. Yhteislautakunta on kunnan jätehuoltoviranomainen ja se vastaa yhdessä kunnan kanssa jätehuollon asioista kunnan alueella.

Enonkosken jätteet toimitetaan Savonlinnan seudun jätehuolto Oy kaatopaikalle käsiteltäviksi. Yleinen jätteen keräyspiste (paperi, kartonki, lasi, pienmetalli, vaatteet) on kirkonkylän asemakaava-alueella.

3.7 Erityisalueet ja erityiskohteet

Suunnittelualueella ei ole erityisalueita tai -kohteita.

3.8 Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt

Suunnittelualueella tai sen läheisyydessä ei ole ympäristöhäiriöitä aiheuttavia toimintoja, eikä niitä ole asemakaavan myötä suunnitteilla.

3.9 Maanomistus

Aluetta omistavat sekä kunta että yksityinen maanomistaja.

4 Selvitykset, suunnitelmat

Enonkosken Enonhovin -suunnittelualueen kaavan laadinnassa tukeudutaan Etelä-Savon maakuntakaavan yhteydessä tehtyihin selvityksiin sekä kirkonkylän strategisen yleiskaavan yhteydessä tehtyihin luontoselvitykseen. Lisäksi käytettävissä on keskustan asemakaavan ja laajennusalueiden luontoselvitys (v. 2014, Ekotoni Ky, Jari Hietaranta) ja rakennuskulttuuriselvitys (Enonkosken kaava-alueelle laadittu rakennuskulttuurin tarkastelu ja inventointi, v. 2016, Arkkitehtuuritoimisto J-P Husso).

Kaavan valmisteluvaiheen aikana (ennen kaavaehdotusvaihetta) tehdään kaavamuuotosaluetta koskien seuraavat täydentävät selvitykset / tarkastelut:

- kulttuuriympäristöselvitys
- maisemaselvitys
- uuden rakentamisen havainnollistaminen

4.1 Rakennuskulttuuri ja kulttuuriympäristö

Vuoden 2016 aikana Enonkosken kaava-alueelle on laadittu rakennuskulttuurin tarkastelu ja inventointi (Arkkitehtuuritoimisto J-P Husso).

Tarkastelussa rakennuskohteet on luokiteltu kohteiden merkittävyyden mukaan seuraavasti:

Luokittelutunnus I

Rakennushistoriallisesti paikkakunnan merkittävimmät rakennukset ja aluekokonaisuudet, joiden säilyminen on syytä turvata esim. yleis- tai asemakaavalla. Luokittelun mukainen väritunnus myös kohdenumerossa, esim. **E1**.

Luokittelutunnus II

Kohteet, joiden säilymisen turvaaminen ei ole välttämätöntä. Kohde on kuitenkin rakentamisaikansa tyyppin hyvä esimerkki ja hyvin tai melko hyvin säilynyt. Luokittelun mukainen väritunnus myös kohdenumerossa, esim. **E12**.

Luokittelutunnus III

Muut inventoidut kohteet, joihin ei kohdistuisi erityisiä suojeluintressejä. Kohde on mainitsemisen arvoisen, vaikkakin tavanomainen rakennusaikansa edustaja, tai on voinut olla aiemmin tyylikkäämpi, mutta muutosten tai kunnan huonontumisen myötä menettänyt aiempaa edustavuuttaan. Voi olla aluekokonaisuuden osana. Voi myös olla esimerkinomaisena kohteena mukana, vaikka muitakin vastaavan tasoisia, mutta kohteiksi ottamattomia on inventointialueella tai kunnan muissa osissa. Luokittelun mukainen väritunnus myös kohdenumerossa, esim. **E23**.

Seuraavassa on kooste Enonhovin kaavamuutosalueen osalta ko. inventoinnista.

KUVA 11: Kartassa Enonkosken rakennuskulttuurin tarkastelualueesta osaotteena Enonhovin kaava-alue ympäristöineen.

Luokittelutunnus I -kohteet:

Enonkosken sahan jäänteet ("Vesisaha") **E46, RKY**

KUVA 12: Vanhan sahan ympäristöä

Enonkosken vesivoiman avulla toiminut sahalaite rakennettiin vuonna 1774. Usealla omistajalla ollut saha oli toiminnassa vuodesta 1778 vuoteen 1904. Saharakennus ja sen yhteydessä olleet mylly ja varastorakennus paloivat vuonna 1910. Rakennuksista jäljellä on makasiinirakennus, joka on sahatoiminnan lakattua toiminut viereisen osuuskaupan varastona, makasiini on nykyään näyttelytilana. Muut sahasta säilyneet osat ovat lähinnä perustuksia, vesikanavia ja patorakenteita, nekin jo eriasteisesti vaurioituneina. (Valokuva J-P Husso).

Luokittelutunnus II -kohteet:

Hovinmäki, Enonhovi E18

Monessa käyttötarkoituksessa ollut rakennus on rakennettu v. 1854 Tiehanoffin vesisahan toimistoksi ja asiakkaiden majoitustiloiksi. Silloinen koristeellinen ns. nikkarityylin ulkoasu ei ole enää tallella, sillä rakennusta on muutettu mm. vuoden 1954 aikoihin, jolloin kunta osti rakennuksen ja muutti sen vanhainkodiksi. Tämä entinen Hovimäen kartano on toiminut ennen sitä myös puutavarayhtiön talona, jolta ajalta runsaslajinen puisto on peräisin. Nykyään Enonhovi on tilausravintolana, joka yläkerrassa on majoitustilat.

KUVA 13: Enonhovi (Etelä-Savon kulttuuriperintötietokanta)

Hovinmäki on osa Enonkosken kirkonkylän maakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä (valokuva Etelä-Savon kulttuuriperintötietokanta).

4.2 Luonnonympäristö

Keskustan asemakaava-alueen luontoselvitys on tehty vuonna 2014. Luontoselvitysten tekijänä oli Ekotoni Ky, Jari Hietaranta.

Vesistöt ja vesialueet

Keskustan lähialueella on kaksi isoa vesialuetta; Sahalampi ja Ylä - Enonvesi ja niitä yhdistävä uoma. Ylä-Enonvesi on noin +81 mpy, sen lasku-uomana toimiva taajaman halki virtaava koski ja Sahalampi, jotka laskevat Latoselän kautta Suur-Saimaan Enonveeteen noin +75 mpy. Ylä-Enonvedestä otetaan vettä Saimaan kalantutkimus- ja vesiviljelylaitoksen tarpeisiin 750 l/s. Järven vedenkorkeutta säännöstellään padolla kalanviljelyn tarpeisiin, ja vesi johdetaan laitokselle tätä tarkoitusta varten rakennettua tunnelia pitkin. Sahalampi on paikoin selvästi rehevöitynyt. Sahalammessa veden vaihtuvuus on suhteellisen huonoa. Ylä-Enonveden säätelyportti mahdollistaa tarvittaessa veden juoksutuksen Sahalampeen. Juoksutusta ei nykyisin juuri tehdä vesiviljelylaitoksen runsaan veden oton takia. Yleisesti voidaan kuitenkin sanoa, että keskustaa ympäröivien vesialueiden vedenlaatu on hyvä. Keskustan alueella ei ole pohjavesialueita.

Kasvillisuus

Enonkosken taajama kuuluu eteläboreaaliseen kasvillisuusvyöhykkeeseen. Alueelle on tyypillistä vaihteleva topografia ja mosaiikkimainen metsäkuva. Metsät pyrkivät peittämään maan kauttaaltaan. Kallioisilla paikoilla kasvaa valoisia männiköitä, ja kallioiden välisissä notkelmissa tuoreita ja lehtomaisia kankaista sekä reheviä korpia. Mänty ja kuusi ovat vallitsevia puulajeja, mutta sekapuuna on runsaasti myös lehtipuita. Kuivahkoilla kankailla kasvaa vallitsevien lajien mustikan ja puolukan lisäksi kanervaa, variksenmarjaa ja riidenliekoa. Kuivahkoilta kankailta löytyy myös valkolehdokkia, maariankämmeä, kirjuruhkoa ja talvikkia.

Taajaman metsäalueille tavanomaisin metsätyyppi on mustikkatyyppi (MT). Toiseksi yleisin metsätyyppi on puolukkatyyppin kuivahkot kangasmetsät (VT). Yleisimmät puulajit ovat mänty, kuusi, koivu ja harmaaleppä. Metsät ovat pääasiassa nuoria, ja niitä on vuosisatojen kuluessa hakattu runsaasti ja taajama-alueella ihmistoiminnan vaikutuksen myötä kasvillisuus on voimakkaasti muuntunut ja laajasti hävinnyt asutuksen leviämisen myötä ja metsätyypiluokitus on monin paikoin kyseenalainen.

Taajama-alue ja Sahalammen rannat ovat lehtipuuvaltaista aluetta. Asutuksen ja pihapiirien vaikutuksesta kulttuuriperäinen kasvillisuus on yleistä ja sekoittuu tavanomaiseen mänty-kuusi kankaakseen. Taajamassa kasvaa mm. runsaasti mm. vaahteroita, puutarhojen erilaisia pensaita ja muita kulttuurikasveja.

Enonhovin kaava-alueesta ja sen lähiympäristöstä inventoinnissa tehtyjä havaintoja:

Kasvillisuudeltaan kiintoisampi alue sijaitsee urheilukentän pohjoispään vieritse kulkevan kevyenliikenteen väylän pohjoispuolella sijaitseva rakentamaton alue, jossa Urheilukentäntien reunassa kasvaa kookkaita ja maisemallisesti edustavia lehtikuusia. Alueen kasvillisuus (aluetta rajoittaa etelässä mainittu väylä, lännessä ja luoteessa RKTL ja idässä ja koillisessa oleva asutus ja taajama) on muutenkin huomioimisen arvoista. Lajistossa on mm särmäkuismaa, rätvänää, metsäluhaa, rätvänää, viinimarjaa (*sp.*), puna-ailakia, poimulehteä (*sp.*), lillukkaa ja metsätähteä. Lehtikuusen ohella on alueella joitain pihtoja (*Abies*). Runsaimmin esiintyy tavanomaista metsäkuusta. Puusto on kauttaaltaan aika järeää. Lehtipuuston määrä on vähäinen, ainoastaan metsäalueen reunoilla sitä esiintyy jonkin verran.

KUVAT 14 ja 15: Vasen kuva: luontokohde numero 1, urheilukentän pohjoispuolinen alue. Kuvassa melko keskellä. Kuvassa oikealla Urheilukentäntien pohjoispuolen komeaa kuusikkoa. Joukossa on myös *Abies* –lajeja.

Kalastajantien ympäristön alue on aika rujon näköinen; lännen suunnassa sijaitsevan RKTL:n metsäalueen reunaa on jonkin verran vaurioitettu. Sen sijaan Museosillan ympäristö on maisemakuvallisesti kaunista kylämaisemaa, jossa olemassa oleva kasvillisuus on puistomaista ja hoidettua (mm. isoja vaahteroita).

KUVA 16: Kalastajantien reuna. Taustalla edellä mainittu kuusikko (ks. kuva 15).

Kun kuljetaan Museosillan jälkeen vasemmalle ohi opastuskeskuksen, säilyy maisemakuva Sahalammen ja Ylä-Enonveden välisellä alueella kauniina puistomaisesti hoidettuna alueena. Opastuskeskuksen luoteispuolella Sahalammin puolella on alue puistomaista.

KUVAT 17 JA 18: Opastuskeskuksen ja vanhan myllyn / sahan lähialuetta.

Maisemakuva

Enonkosken taajama on rakentunut Ylä-Enonveden pohjoispohjukkaan. Kirkonkylästä löytyy sekä yksityisiä että julkisia palveluja. Palvelut sijoittuvat pääosin taajaman halkaiseman seututien 471 (Enonkoskentie) ja siitä erkaantuvien Kirkkotien, Urheilukentäntien, Tervarannantien, Säästötien ja Rinnetien varsille. Maisemakuva on kauttaaltaan ihmistoiminnan muovaamaa kulttuuri- tai puolikulttuurimaisemaa. Museoviraston RKY-1993 inventoinnissa Enonkosken taajama ja Hyypiänniemen ja Kangassaaren teollisuusympäristö on arvotettu valtakunnallisesti arvokkaiksi rakennetuiksi kulttuuriympäristöiksi.

RKY-1993 rajaukset eivät enää ole Museoviraston uusimman RKY-2009 inventoinnin mukaan valtakunnallisesti arvokkaita, mutta alue rajaukset ovat edelleen maakuntakaavassa osoitettu valtakunnallisesti tärkeiksi alueiksi.

Enonkosken keskustassa kirkonkylän halki virtaavan kosken maisema levittäytyy luonnonkivistä rakennetun holvatus vanhan yksiaukkoisen kivisillan ja nykyisin liikennettä välittävän yksiaukkoisen betonisillan molemmin puolin. Kosken varrella on jäänteitä 1700-luvulta 1900-luvun alkuun saakka toimineesta sahasta sekä kauppatoiminnasta. Silta ja sen ympäristö on arvotettu Museoviraston RKY-2009 inventoinnissa valtakunnallisesti arvokkaaksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi.

Linnusto

Metsälinnuston osalta lajisto vaikutti olevan aika tavanomaista taajamien lajistoa: punatulkku, sinitäinen, västäräkki, hömötiainen, laulurastas, peippo, töyhtötiainen, räkättirastas sekä varis. Kaikkiaan havaittiin yhdeksän lajia. Ranta-alueiden linnusto oli vähäinen, johtuen todennäköisesti myös osaksi epäedullisesta inventointiajankohdasta. Sahalammin ja Ylä-Enonveden välisessä uomassa havaittiin kalastelevia nauru- ja harmaalokkeja.

Suojelualueet, suojeluohjelmat ja Natura 2000-verkosto

Suunnittelualueella ei ole perustettuja suojelualueita, valtakunnallisiin suojeluohjelmiin kuuluvia tai alueellisissa luontoinventoinneissa mainittuja alueita.

Luonnonsuojelu-, vesi- ja metsälain mukaiset kohteet

Suunnittelualueella ei ole LSL tarkoittamia elinympäristöjä.

Suunnittelualueella ei ole luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia metsälain mukaisia kohteita

Alueella ei esiinny vesilain mukaisia kohteita

Suunnittelualueella ei ole Metso-ohjelman tarkoittamia elinympäristöjä.

Suunnittelualueelta ei ole mainittuja huomionarvoisia metsäluonnon elinympäristöjä.

Suunnittelualueelta ei löydetty uhanalaisuusarvioinnissa (Raunio ja muut 2008) mainittuja luontotyypppejä.

Direktiivi- ja uhanalaislajisto

Maastokäynnillä pyrittiin kiinnittämään myös huomiota luonnonsuojelulaissa mainittujen eläinlajien esiintymiseen alueella sekä luontodirektiivin liitteiden II, IV ja V mahdollisen esiintymiseen alueella.

Suunnittelualueelta ei löydetty uhanalaisuusluokituksen tai direktiivien mukaista lajistoa.

5 Tavoitteet

5.1 Yleistä

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan yleiskaavan tarkoituksena on kunnan tai sen osan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteen sovittaminen.

Taajama-alueella yleiskaava ohjaa asemakaavoitusta ja sitä kautta eri maankäyttötoimintojen mielekästä keskinäistä sijoittumista. Muualla yleiskaava ohjaa haja-asutusrakentamista ja muuta maankäyttöä.

Asemakaavaa tarvitaan yleiskaavassa määriteltyjen taajama-alueiden käytön yksityiskohtaiseen järjestämiseen, rakentamiseen ja kehittämiseen.

Suunnittelussa on tärkeää vuorovaikutteisuus ja avoimuus kuntalaisten ja eri sidosryhmien kanssa. Kuntalaisilla tulee olla mahdollisuus vaikuttaa suunnitteluratkaisuihin ennen kuin lopulliset ratkaisut ja päätökset on tehty.

5.2 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvosto päätti uusista valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Päätös on tullut voimaan 1.4.2018. Päätöksellä valtioneuvosto korvaa valtioneuvoston vuonna 2000 tekemän ja 2008 tarkistaman päätöksen valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista.

Maakunnan suunnittelussa ja muussa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista (maankäyttö- ja rakennuslaki 24 §).

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet koskevat Enonhovin asemakaavoitusta erityisesti seuraavilta osin:

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

- Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukko liikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

- Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.
- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

5.3 Maakuntatason tavoitteet

Etelä-Savon Saimaan maakunta -strategiassa yleisiä, maankäyttöäkin ohjaavia, tavoitteita ovat mm.

- Saimaan maakunta on asumisen ja matkailun vetovoimainen kohde
- Maakunnan erikokoiset ja -tyyppiset taajamat erikoistuvat omien vahvuuksien pohjalta niin elinkeinojen, asumisen kuin vapaa-ajanasutuksenkin näkökulmasta
- Vuonna 2030 Etelä-Savo on kansainvälisesti tunnettu järvi-, kulttuuri-, ruoka ja luontomatkailualue
- Muuttovoimaan panostaminen

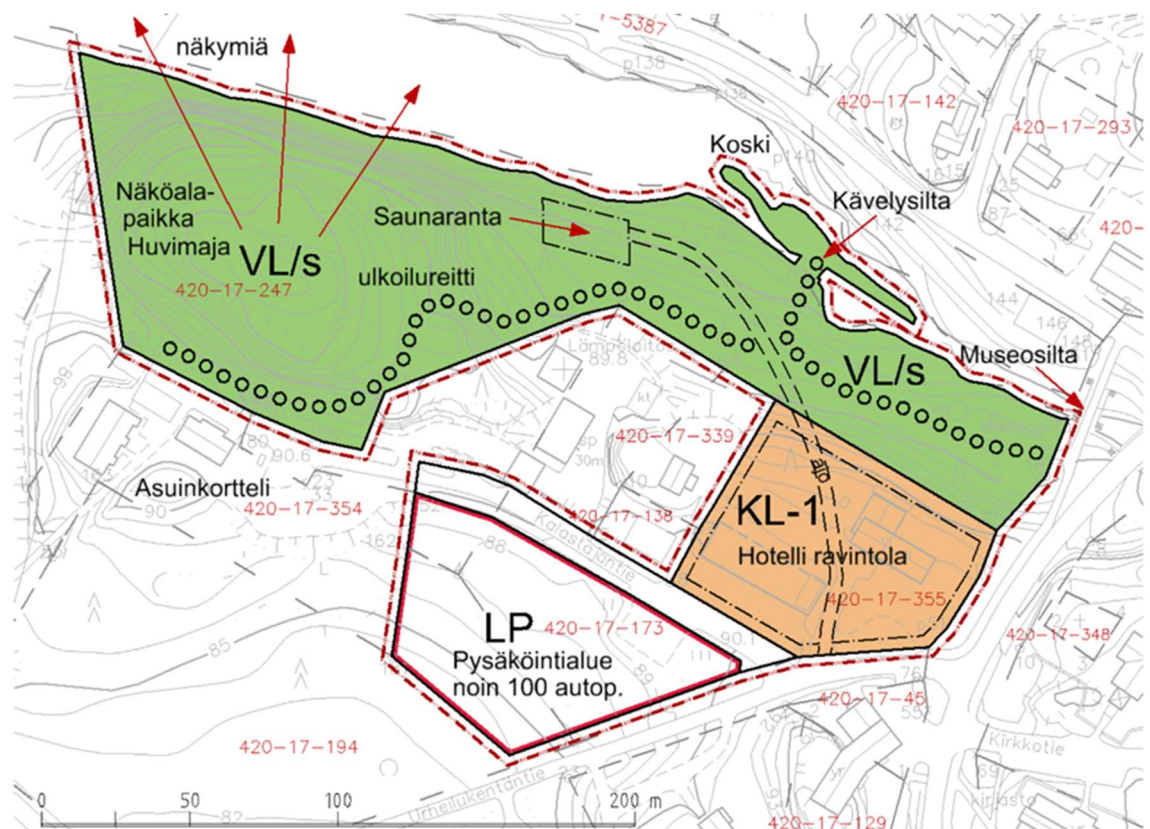
5.4 Paikallistason tavoitteita

Suunnittelualan pohjoispuoli on tällä hetkellä rakentamatonta puistoaluetta ja alueen itäisellä kulmalla sijaitsee liikerakennusten korttelialue, jolla toimii ravintola ja majoitusta tarjoava yritys. Kalastajantien ja Urheilukentäntien kulmauksessa yleinen pysäköintialue.

Tavoitteena on muuttaa voimassa oleva asemakaava vastaamaan tämän hetken maankäytön muutostarpeita. Alueen käyttöoikeuksissa on tapahtunut muutoksia, jotka puoltavat muutoksia.

Ravintola- ja majoitustoimintaa harjoittava yritys haluaa kehittää toimintaansa. Tavoitteena on muuttaa voimassa olevaa asemakaavaa siten, että alueelle mahdollistuu toiminnan kehittämiseksi tarpeellisen ranta-saunan rakentaminen sekä pysäköintialueen laajentaminen.

Suunnittelussa otetaan kantaa myös kaava-alueen lähivirkistysalueen kehittämiseen, mm. ulkoilureitteihin ja reitistön yhteyksiin alueen ulkopuolelle sekä Petravuoren potentiaaliin näköalapaikkana.

KUVA 22: Maankäytön tavoitteita

6 Asemakaava ja sen perustelut

6.1 Yleisperustelut

Tavoitteiden mukaisesti asemakaavalla on osoitettu mahdollisuus monipuolistaa ja kehittää olevan ravintola- ja majoitusyrityksen toimintaa osoittamalla siihen liittyvän rantasaunan rakennusoikeus.

Taajamakuullisesti ja kulttuuriympäristöllisesti merkittävä lähivirkistysalue, jolla ympäristöarvoja tulee säilyttää, on osoitettu omalla VL/s -merkinnällään. Rakentamisessa ja muissa toimenpiteissä tulee ottaa huomioon alueelle sijoittuvat kulttuuriympäristölliset ja maisemalliset arvot.

Sekä ravintola- ja majoituskorttelin että rannan virkistysalueen toimintojen pysäköinnin tarpeisiin on Kallastajantien alkupään viereistä yleistä pysäköintialuetta osoitettu laajennettavaksi.

6.2 Aluevaraukset

Asemakaavamuutoksessa on käytetty seuraavia aluevarausmerkintöjä.

Majoitus- ja ravintolarakennusten korttelialue (KL-1)

Alueelle tulee osoittaa vähintään 1 autopaikka 40 k-m² kohti.

Entisen Enonhovin korttelialue. Alueelle on nykyisin rakennettu noin 650 k-m² osin kolmeen kerrokseen. Alueella on tällä hetkellä yli 20 autopaikkaa.

Lähivirkistysalue, jolla ympäristöarvoja tulee säilyttää (VL/s)

Taajamakuullisesti ja kulttuuriympäristöllisesti merkittävä lähivirkistysalue. Alueelle saa rakentaa puisto- maisia rakennelmia ja ulkoilureittejä sekä osoitetulle rakennusalueelle virkistystä- ja matkailua palvelevan saunarakennuksen. Rakentamisessa ja muissa toimenpiteissä tulee ottaa huomioon alueelle sijoittuvat kulttuuriympäristölliset ja maisemalliset arvot.

Kaavamuutosalueen koko ranta-alue on osoitettu tällä merkinnällä. Alueelle kulkee kevyenliikenteen väyliä ja kävelysilta yli kosken.

Ajatuksena on myös mahdollistaa ulkoilureitin jatkuminen länteen suuntautuen Petravuoren alueelle. Mäen lakialuetta voidaan kehittää myös retkeilykohteena ja näköalapaikkana.

Ajourat ja reitit voidaan toteuttaa siten, ettei niistä aiheudu haittaa vanhan sahan jäänteille, jotka on kaavassa osoitettu muinaismuistoalueena.

Pysäköintialue (LP)

Nykyisen asemakaavan mukaista yleistä pysäköintialuetta esitetään laajennettavaksi. Laajennettuna noin 100 autopaikan alueena se palvelee tarvittaessa hotelli/ravintola korttelin aluetta ja toisaalta kosken rannan viheralueilla pidettäviä yleisiä tapahtumia.

6.3 Liikenneverkosto

Asemakaava-alueen maankäyttö tukeutuu Kalastajantie nimiseen katuun ja sen ulkopuolella olevaan kirkonkylän päätieverkostoon. Liikennemäärät lisääntyvät kaavassa osoitettujen toimintojen monipuolistumisen myötä jossakin määrin.

6.4 Kulttuuriarvot

Kaavanlaadinnassa on otettu huomioon lähtötiedoissa ja selvityksissä mainitut rakennuskulttuuriarvot ja muinaisjäännökset.

Kaavamerkintöinä on käytetty seuraavia:

Muinaismuistolaila (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös (SM)

Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Aluetta koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista on pyydettävä alueellisen vastuumuseon (Savonlinnan maakuntamuseo) lausunto.

- Enonkosken vanhan sahan alue

6.5 Yleismääräykset

Rakentamisessa noudatetaan kunnan rakennusjärjestyksessä olevia määräyksiä, ellei asemakaavassa ole toisin määrätty.

7 Asemakaavan vaikutukset

7.1 Yleistä

Kaavaratkaisusta aiheutuvien vaikutusten arvioinnin keskeisenä tarkoituksena on tukea kaavan päätöksen-
teko-prosessia. Toisaalta vaikutustarkastelu ohjaa suunnitteluratkaisuja ja toimii osaltaan perusteena kaa-
vaan lopullisesti valittaville maankäytöllisille aluevarauksille ja kaavamerkintöjen sisällöille.

Maanomistajien ja eri intressitahojen sekä suunnittelijan välisen osallistuvan suunnittelun ja edelleen vai-
kutusten arviointien kautta pyritään välttämään nykyrakennetta huonontavia suunnitteluratkaisuja sekä ke-
hittämään alueen maankäytöllistä ja ympäristöllistä kokonaisuutta.

Suunnittelutyön pohjaksi määritellyillä tavoitteilla – ja edelleen toiminnallisen kokonaisrakenteen hahmot-
tamisella – on pyritty ohjaamaan suunnitteluratkaisuja siten, että maankäytöllisten aluevarausten vaikutuk-
set olisivat mahdollisimman myönteisiä ja mahdollistavia kokonaisrakenteen kannalta.

Suunnittelun yhteydessä arvioidaan tarvittavissa määrin vaikutukset:

- Yhdyskuntarakenteeseen ja talouteen
- Rakennettuun, kulttuuri- ja luonnonympäristöön
- Elinkeinoin
- Sosiaalisiin oloihin

7.2 Maankäytölliset vaikutukset

7.2.1 Yhdyskuntarakenne ja -talous

Asemakaavan merkittävimmät vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja -talouteen ovat seuraavat:

- Ravintola- ja majoitustoiminnan korttelialue on osa kirkonkylää ja sen palveluja
- Kaavan myötä kehittyvä alue monipuolistaa kirkonkylän laadullista palvelutarjontaa sekä voimistaa palvelujen käytön aktivoitumista koko alueella
- Asemakaavassa osoitettu uuden rakentamisen määrä on laajempaan ympäristöönsä nähden pienimuo-
toista ja vähäistä, jolloin rakenteelliset vaikutukset ovat lähinnä paikallisia
- Asemakaava mahdollistaa alueen yrittäjiä hyödyntämään maa-alueita kaavassa osoitettuun rakentamiseen. Tämä lisää myös aluetaloutta mahdollisen kysynnän kasvun myötä.
- Alueen lisärakentaminen ja aktivoituminen liittyy kunnallisteknisiin verkostoihin, mikä luonnollisesti osaltaan myötävaikuttaa verkostojen taloudellisuuteen

7.2.2 Palvelut

Asemakaavamuutos mahdollistaa hotelli- ja ravintolatoiminnan kehittymisen ja monipuolistumisen ja tukee osaltaan myös kirkonkylän muita palveluja ja niiden monipuolistumista.

7.2.3 Yhdyskuntatekniset verkostot / liikenneyhteydet

Asemakaava-alue tukeutuu jatkossakin oleviin kunnallisteknisiin verkostoihin. Samoin liikenneyhteyksien osalta tukeudutaan olevaan katu- ja päätieverkkoon.

Yleisen pysäköintialueen laajentaminen palvelee tarvittaessa hotelli/ravintola korttelin aluetta ja toisaalta kosken rannan viheralueilla pidettäviä yleisiä tapahtumia.

7.2.4 Virkistysalueet ja viheryhteydet

Asemakaavassa on osoitettu alueen sisäiset ja eri alueiden väliset lähivirkistysalueet. Kaavan pohjalta yleis-
ten alueiden – kuten virkistysalueiden ja reittien – kehittämistarve on määriteltävissä.

Kaavamuutosalueen koko ranta-alue on osoitettu VL/s -merkinnällä. Alueelle kulkee kevyenliikenteen väy-
liä ja kävelysilta yli kosken. Ajatuksena on myös mahdollistaa ulkoilureitin jatkuminen länteen suuntautuen Petravuoren alueelle. Mäen lakialuetta voidaan kehittää myös retkeilykohteena ja näköalapaikkana.

7.2.5 Rakentaminen

Asemakaavan yleiset vaikutukset rakentamiseen ovat seuraavia:

- Asemakaava määrittelee maankäytön yksityiskohdat rakennusoikeuksineen ja niiden sijoittumisen
- Toteuttaminen edellyttää alueiden liittämistä kunnallisteknisiin verkostoihin

7.3 Vaikutukset kulttuuriympäristöön

Kaavassa on osoitettu taajamakuvallisesti ja kulttuuriympäristöllisesti merkittävä lähivirkistysalue (VL/s). Rakentamisessa ja muissa toimenpiteissä tulee ottaa huomioon alueelle sijoittuvat kulttuuriympäristölliset ja maisemalliset arvot.

Kaava tuo siten esille (lähtötietojen ja selvitysten mukaisesti) alueen kulttuuriarvoja ja arkeologista ympäristöä, jotka on edelleen huomioitu kaavaratkaisussa tarvittavin kaavamerkinnöin.

Arvot tulevat kaavan myötä nykyistä voimakkaammin yleiseen tietoisuuteen ja niiden säilymistä voidaan myös kaavan myötävaikutuksella vaalia.

Vaikutuksia kulttuuriympäristöön täydennetään luonnosvaiheen yhteydessä tehtävien seuraavien täydentävien selvityksien / tarkastelujen pohjalta: kulttuuriympäristöselvitys, maisemaselvitys, uuden rakentamisen havainnollistaminen.

7.4 Vaikutukset luontoarvoihin

Alueella ei ole sellaisia erityisiä luontoarvoja, joita kaavamuutoksella tulisi suojella.

7.5 Sosiaaliset vaikutukset

Kaavaprosessin ja siihen sisältyvien maankäyttöratkaisujen sosiaalisia vaikutuksia ovat mm.:

- Yrittäjien, maanomistajien ja viranomaistahojen tietoisuus alueen ympäristöoloista, maankäytöllisestä nykytilasta ja tulevaisuuden mahdollisuuksista lisääntyy
- Tietoisuus maankäytöllisestä tulevaisuudesta edesauttaa alueen kokonaisvaltaisessa kehittämisessä ja markkinoinnissa
- Tietoisuuden lisääntymisen myötä eri osapuolien sitoutuminen tuleviin maankäyttöratkaisuihin voimistuu
- Edesauttaa yrittäjiä, kuntaa, maanomistajia ja muita, joiden oloihin kaavaratkaisu vaikuttaa, valmistautumaan tuleviin muutoksiin ja hyödyntämään alueelle ominaisia maankäytöllisiä mahdollisuuksia
- Maankäyttöhankkeisiin voidaan varautua ja aikatauluttaa

8 Suunnittelumenettely

8.1 Osalliset

Maankäyttö- ja rakennuslain (1.1.2000) mukaan kaavoituksessa tulee huolehtia siitä, että eri intressiryhmien (osallisten) mahdollisuus osallistua asioiden käsittelyyn on riittävän laajaa, oikeisiin asioihin kohdistuvaa ja oikein ajoittuvaa.

Suunnitteluun osallistutetaan päättäjät, kuntalaiset ja ne intressiryhmät, joita suunnittelualueen kehittämisen erityisesti koskettaa. Osallisia ovat kaikki ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava vaikuttaa. Lisäksi osallisia ovat ne viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

Keskeiset osalliset:

- Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö -vastuualue
- Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue
- Etelä-Savon maakuntaliitto
- Alueellinen vastuumuseo, Savonlinnan maakuntamuseo / Museovirasto
- Enonkosken kunnan luottamuselimet ja hallintokunnat
- Maanomistajat
- Alueen rajanaapurit

8.2 Osallistumisen ja vuorovaikutuksen järjestäminen

Kaikista merkittävistä kuulemis- ja päätöksentekovaiheista ilmoitetaan Enonkosken kunnan ilmoitustaululla ja kunnan Internet -sivuilla www.enonkoski.fi sekä Itä-Savo -lehdessä. Kaava-aineistot pidetään nähtävillä kunnan teknisessä toimistossa.

Osallisilla on maankäyttö- ja rakennuslain 64 §:n mukaan ennen kaavaehdotuksen asettamista julkisesti nähtäville mahdollisuus esittää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) neuvottelun käymistä osallistumis- ja arviointisuunnitelman riittävydestä. Jos suunnitelma on ilmeisesti puutteellinen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on viivytyksettä järjestettävä kunnan kanssa neuvottelu suunnitelman täydennystarpeiden selvittämiseksi.

8.3 Suunnitteluvaiheet

Asemakaavaprosessin suunnittelu- ja käsittelyvaiheita:

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelman ja valmisteluvaiheen kaavaluonnoksen laatiminen
- Yrittäjän ja kunnan välisiä neuvotteluja
- Asemakaavamuutokseen liittyvä ns. alustava Teams-työneuvottelu E-S Ely:n kanssa 9.10.2020

Kuopiossa 13.10.2020

